

Periskop: Forum for kunsthistorisk debat

Nr. 31 2024

Fotografi Nu

Inger Ellekilde Bonde:

En tænkemaskine for fotografiet. Interview med Foto Studio

DOI: <https://doi.org/10.7146/periskop.v2024i31.146634>

En tænkemaskine for fotografiet

Interview med Foto Studio

Foto Studio er en platform for fotografi, der siden 2022 har præsenteret aktuelle perspektiver på fotografi gennem arrangementer og interviews, essays og anmeldelser udgivet på platformens hjemmeside. Fra november 2023 er fotografer og billedkunstnere Paula Duvå, Mads Holm og Tine Bek fælles om at drive Foto Studio, som indtil videre har afholdt talks med kunstnere som Michala Paludan, Katy Hundertmark, Innuteq Storch, Hanne Lise Thomsen, Torbjørn Rødland og professor i fotografistudier Mette Sandbye. Foto Studio blev startet af Paula Duvå og Mads Holm, som mødte hinanden på Glasgow School of Art i 2013. Jeg mødtes med de to i deres fælles studie på Nattergalevej i Københavns Nordvestkvarter til en samtale om Foto Studio og deres tanker om fotografiets relevans som socialt, politisk og kunstnerisk medium i dag.

Inger Ellekilde Bonde (IEB): *Vil I starte med at fortælle, hvordan Foto Studio blev til?*

Mads Holm (MH): Foto Studio er udsprunget af, at vi har haft en dialog, Paula og jeg, især i de år, hvor vi ikke boede i København samtidig. Da Paula startede på Kunstakademiet i København, begyndte jeg på Kunstakademiet i Haag. Det var en ny master i fotografi, som hedder Photography & Society. En uddannelse, der er helt anderledes end den, Paula tog på Malerskolen, der fokuserer

på billeddannelse først og dernæst det fotografiske. Uddannelsen i Haag har næsten udelukkende fokus på det sociale og politiske aspekt af fotografi fra et mere antropologisk og sociologisk perspektiv. Det er vigtigt at pointere, at vores kandidatuddannelser er så forskellige, at når vi arbejder sammen, kan vi bidrage til vores fælles praksis og til det, vi laver i Foto Studio, med de forskellige processer, vi har været igennem. Vi har haft mange idéer på tegnebrættet. Alt fra tidsskrifter til at kuratere udstillinger og workshops til at lave en platform, som Foto Studio nu er. En form, som kan indeholde lidt mere end bare at være én ting. Men det kunne ikke realiseres, før vi var fysisk samme sted. Så da vi fandt det her sted, kunne vi begynde, og nu har vi været i gang med Foto Studio i lidt over et år.

IEB: *Og hvad er sigtet med Foto Studio? I skriver på jeres hjemmeside, at I ønsker at skabe et bredere "outlook". Og skabe et "community". Er det, fordi I tænker, at der mangler et miljø eller et fælles sprog?*

Paula Duvå (PD): Det er ikke så meget manglen på et fælles sprog, synes jeg. Man har ikke brug for at synes det samme eller sige det samme. Men vi ville gerne skabe en platform eller et sted, hvor man kan gå hen og have en samtale om tingene. Vi prøver både at skabe et fællesskab indadtil og samtidig højne niveauet for samtalen.

IEB: *Og er det primært fotomiljøet, I henvender jer til, eller hvem er målgruppen for Foto Studios aktiviteter?*

MH: Vi har meget fokus på, at vi ikke kun henvender os til folk i fotomiljøet. Det er lidt frustrerende, hvis vi har en talk, og der kun kommer fotografer. Det er ikke rigtig det, der er meningen. Der må meget gerne også sidde en maler, en videnskabsperson eller noget helt tredje. Det er rigtig fedt, når det sker.

PD: Det er svært at udvide feltet, fordi fotografiet er lidt stigmatiseret i kunstverdenen. Og jeg tror, at mange tænker, at det er sådan noget fotoklub-noget. Men det ligger også på fotografernes side. Fotografiet har sin egen lille klub, og man er nødt til at være aktiv for at lukke den op og invitere andre ind. Ellers tror jeg, at fotografiet kan blive ret ekskluderende. Men det synes jeg, vi prøver på. Og jeg synes også, vi kommer meget godt afsted med det, faktisk.

MH: Meget af idéen med vores talks er, at vi prøver at invitere nogle talere ind, der kan udvide referencerammen i fotomiljøet lidt. Så er det jo på en eller anden

måde en meget god ting, hvis der også kommer et publikum fra fotoscenen. Fordi vi også gerne vil udvide en fælles referenceramme blandt os fotografer. Vi bestræber os på at invitere nogle til at give talks, som måske er mindre kendte i den populære danske fotohistorie, fx Hanne Lise Thomsen, som har lavet fantastisk meget godt arbejde i mange år.

PD: Men det er jo måske også for at få sådan nogle som dig og andre, der kuraterer, til at forstå, at ansvaret også ligger hos dem, der kuraterer. Hvis man bliver ved med at kuratere udstillinger med de samme kunstnere fra de samme gallerier i den samme alder, så sker der heller ikke noget. Så det kan vi kritisere, og det gør vi også, men vi kan også bare lige prøve at vise, at der sker noget andet herovre.

MH: Og som du nævnte, Paula, så er vi interesserede i at højne niveauet for diskussionen eller at indføre et lag af kritisk refleksion, som jeg i hvert fald personligt synes mangler i debatten om fotografi i Danmark i modsætning til i mange andre lande. Det er virkelig ærgerligt, at der ikke er en højere kunstfotografisk uddannelse i Danmark, men på den anden side, så gør det jo også, at man er nødt til at tage til udlandet for at studere, og så vender man tilbage med et meget bredere perspektiv og med en helt anden referenceramme. Og jeg tror, at vi begge to har det sådan, at vi gerne vil indføre et andet billedteoretisk perspektiv i dansk kontekst, fordi vi begge to har været engageret i en mere politisk tilgang til billedteori, som i allerhøjeste grad mangler i den danske debat.

IEB: *I forlængelse af det, kan I så sige lidt mere om, hvad I tænker om den danske fotoscene set i lyset af jeres erfaringer fra udlandet?*

PD: Jeg kunne godt savne, at man, ligesom mange andre steder, kunne se fotografi udstillet på lige fod med maleri, video og andre medier. Jeg synes virkelig, at i Danmark er der en form for mindreværd i forhold til anden kunst. Derudover synes jeg også, at der er en tendens til, at mange udstillinger med fotografi handler om sig selv. Altså det fotografiske medie. Det er spændende at undersøge, men det er måske med til at holde fotografiet lidt for sig selv.

MH: Som vi snakkede om før, er der måske en lidt for snæver referenceramme. Det kan være et problem, at de fleste fotografer har gået på de samme få skoler. Det kan ende i en snæver referenceramme. Hvis alle har de samme fem eller ti, som de kigger på, og det hele bare kører rundt i en cirkel, så er det rigtig svært at bryde og indføre noget helt andet.

PD: Til gengæld synes jeg faktisk, at der helt sikkert er begyndt at ske nogle ting her de sidste par år i foto-andedammen. Stinus (Duch, red.) har startet forlaget Disko Bay, og der er kommet nogle nye udstillingssteder.

MH: Her kan man også nævne Jonathans (Lieb, red.) initiativ med det nye udstillingssted Oblong. Særligt i de talks og filmscreeninger, han har holdt, synes jeg, at hans tilgang er udtryk for et internationalt udsyn og et mere kritisk niveau med større mangfoldighed. Så der er masser af positive eksempler at hive frem også. Men for eksempel synes jeg faktisk, at Louisiana er nærmest den eneste større kunstinstitution i Danmark, der tør tage fotografi seriøst på samme niveau som alle andre kunstarter.

IEB: *Er der nogle tendenser, I synes er særligt spændende, eller som I har lagt mærke til i fotografiet i øjeblikket?*

PD: Jeg tror faktisk, at dem, jeg synes, det er mest spændende at kigge på i øjeblikket, er dem, som ikke er fotografer på den måde, men trækker fotografiet ind i deres praksis. Som fx en kunstnergruppe som Claire Fontaine. De bruger alle mulige forskellige genrer, tekst og fundet materiale. De arbejder lidt mere frit med fotografiet. Eller Lucie Stahl, som arbejder med fotografi, men på en utrolig fri måde, som er vildt inspirerende.

MH: Jeg var til Arles Foto Festival (Rencontres d'Arles, red.) i Frankrig i juli. Og jeg var faktisk lidt skuffet. Det er jo fotografer fra hele verden lige nu med helt frisk, nyt arbejde. Meget unge og lige ud af alle mulige kunstakademier fra hele verden. Der var rigtig mange enormt researchtunge værker med meget tekst, og hvor billederne fyldte meget lidt. Og så var der rigtig meget, hvor folk arbejder med arkivmateriale. Og jeg ved ikke, om det er sådan en generel tendens – måske er der en eller anden nervøsitet over at fotografere eller en tilbageholdenhed med at lave nye billeder. Det kan der jo være flere grunde til. En kan være, at fotografi er blevet problematiseret i så høj grad. Altså i samtidig teori. Hvis man har gået på et kunstakademi inden for de sidste 10 år og laver fotografi, så er det meget, meget svært at komme ud derfra med en tro på fotografiet. Det er mere med en følelse af, at man hellere må finde sig et andet medie.

PD: En af vores tidligere foredragsholdere sagde, at det er blevet problematiseret så meget at bruge sit kamera til at fotografere nogen eller noget med, hvilket det jo også er, at man nu kun tør vende kameraet indad. Der er i hvert tilfælde en

tendens, som jeg også kan se, til, at man i øjeblikket kun tør vende kameraet indad, fordi så er det ikke problematisk for andre, eller man kan ikke blive kritiseret for det. Men så kommer der også nogle værker ud af det, som handler meget om én selv. Vi står måske et sted nu, hvor vi skal have fundet ud af det her med, at det er problematisk at fotografere andre, og så skal vi turde vende det væk fra os selv igen. Vi skal finde ud af, hvad man egentlig gør med den viden, man har omkring alt, hvad der er problematisk i fotografiet og i hele spørgsmålet om at dokumentere noget eller nogen. Det synes jeg bare var en meget god betragtning.

MH: Helt klart. Jeg tænker, der også kan være andre årsager til nogle af de tendenser, der gør, at folk er meget tøvende med selv at bruge et kamera. Altså folk, der arbejder med fotografi, der ikke rigtig har lyst til at fotografere længere. Det kan også være, at det kan virke svært at gå ud og lave nogle billeder, der ikke allerede eksisterer i verden. Det er pissesvært, og samtidig er det jo i den grad nødvendigt og kan lade sig gøre. Jeg prøver at finde nogle grunde til, hvorfor der er så mange, der arbejder med arkiv. Det er meget interessant, men når jeg ser så meget af det, så bliver jeg lidt nervøs på mit medias vegne. Hvor er vi på vej hen? Skal vi slet ikke lave nogle nye billeder? Fordi verden bliver jo ved med bare at buldre derudaf. Vi bliver jo stadigvæk nødt til at fotografere den. Og der er jo nogen, der bliver nødt til at fotografere den på den måde, man fotograferer den, når man virkelig mener det seriøst, og man er blevet dygtig til at bruge et kamera.

PD: Hvem gør det så? Det er jo også en meget fotojournalistagtig måde at tænke på.

MH: Det er ikke på en fotojournalistisk måde, jeg mener det. Tværtimod. Jeg mener det faktisk især i høj grad i en kunstsammenhæng. Men det er jo stadigvæk, synes jeg, kunstens rolle at forholde sig til vores samtid, og fotografiet er jo i allerhøjeste grad godt til det.

PD: Vi er heller ikke altid enige, og det er derfor, jeg sagde det. Du er Haag-uddannet, og jeg er malerskoleuddannet. Så vi kan godt clinche nogle gange, men det er også ret fedt.

IEB: *I nævnte også i starten jeres forskellige baggrunde, og hvordan det har indflydelse på jeres samarbejde i Foto Studio. Kan I uddybe det?*

PD: Jeg synes faktisk, det er meget fedt, for hvis vi nu var helt enige, så havde vi også bare haft en superskarp profil, som folk kunne aflæse. Og det har vi ikke. Jeg

tror egentlig, det er meget godt, at vi ikke har defineret os på den måde og sagt, at vi synes, fotografi er sådan her, og det skal kunne det her på den her måde i kunstverdenen. Der er vi lidt mere undersøgende, kan man sige. Det er mere en tænkemaskine eller sådan noget, end det er sådan en skarpskåret ...

MH: ... en fint indpakket ting. Noget, som også er værd at sige, er, at det er en meget vigtig del af den måde, vi har det med Foto Studio på, at det er så meget vores ting. Vi skal ikke leve op til nogle andres krav, så vi kan gøre det på vores helt egen måde. Og det er en meget vigtig del, at vi holder det på et enormt selvorganiseret niveau. Vi har fået flere tilbud om at holde vores talks i andres lokaler. Og vi har selvfølgelig overvejet det, fordi det er jo flatterende at få sådan nogle tilbud, og man tænker, at der kan sidde 50 mennesker, ikke kun 12 og sådan noget. Men vi har takket nej, fordi så er der nogle andre, der skal være med. Og så begynder man langsomt at miste sit eget touch på det.

PD: Der er jo også en frihed i, at man ikke behøver at arbejde på sådan en institutionsmåde. Vi behøver ikke skære det lige så skarpt, når vi beskriver, hvilke profiler og gæster vi gerne vil have. Så det her er en model, hvor vi kan arbejde det stille og roligt op, så alle kan følge med. Men vi har da kæmpe store ambitioner. Det skal vi ikke skjule. Stay tuned.

IEB: *Tusind tak for jeres åbenhjertighed og tid.*

Fra venstre Mads Holm, Tine Bek og Paula Duvå, der sammen driver Foto Studio.